

APA-referentiestijl geüpdatet: Van APA 6th naar APA 7thTHOM SNAPHAAN^a & WIM HARDYNS^b

- ^a Doctoraatsonderzoeker en academisch assistent, Institute for International Research on Criminal Policy (IRCP), Vakgroep Criminologie, Strafrecht en Sociaal recht, Faculteit Recht en Criminologie, Universiteit Gent (Corresp.: Thom.Snaphaan@UGent.be)
- ^b Docent, Institute for International Research on Criminal Policy (IRCP), Vakgroep Criminologie, Strafrecht en Sociaal recht, Faculteit Recht en Criminologie, Universiteit Gent

ABSTRACT

The American Psychological Association published a new version of their Publication Manual (The *Publication Manual of the American Psychological Association, Seventh Edition*). The transition from the sixth to the seventh version has some implications for scholars and practitioners that work with this reference style. In this contribution, the most notable changes in the new version of the reference style are pointed out and examples are given with regard to criminological sources. Finally, a pertinent outstanding issue regarding the use of legal sources is discussed and possible approaches to deal with this issue are provided.

Kernwoorden: APA, Referentiesysteem, Richtlijnen

1. INLEIDING

De American Psychological Association (hierna APA) heeft in oktober 2019 een nieuwe Publication Manual gepubliceerd (APA, 2020). De zesde editie, die tien jaar meeding (APA, 2009), werd vervangen door de zevende editie. Ondanks dat deze zevende editie in 2019 reeds werd gepubliceerd, verwacht de APA dat de implementatie pas in het voorjaar van 2020 (of later) zal volgen (LEE, 2019). Deze handleiding bevat onder andere richtlijnen over de opmaak van documenten, de opmaak van figuren en tabellen, onbevooroordeeld taalgebruik en de referentiestijl. In deze rubriektekst zullen we kort uiteenzetten wat de belangrijkste wijzigingen zijn ten aanzien van de APA-referentiestijl. Deze nieuwe versie van de APA-referentiestijl is ook reeds beschikbaar binnen softwareprogramma's voor referentiebeheer zoals Endnote en Zotero.

Voor wat betreft de APA-referentiestijl zijn in het bijzonder de hoofdstukken 8 tot en met 10 van de handleiding (APA, 2020) relevant. Hoofdstuk 8 bevat richtlijnen met betrekking tot de in-tekst referenties. Hoofdstuk 9 bevat richtlijnen aangaande bibliografische referenties, oftewel de referentielijst. Hoofdstuk 10 bevat meer dan 100 voorbeelden van referenties conform de vernieuwde APA-referentiestijl. De handleiding bevat meer voorbeelden van online bronnen, bijvoorbeeld om te verwijzen naar inhoud op Twitter of Facebook, die het refereren naar dit type van bronnen gemakkelijker moet maken.

1.1 Een beknopte geschiedenis

Ruim 90 jaar geleden publiceerde de American Psychological Association de eerste versie van haar richtlijnen ten aanzien van de preparatie van een manuscript (BENTLEY et al., 1929). Toentertijd werd dit in een wetenschappelijk tijdschriftartikel gepubliceerd dat zeven pagina's telde. Vandaag verschijnt de *Publication Manual* in boekvorm en bevat het welgeteld

428 pagina's. Niettegenstaande dat de handleiding significant evolueerde door de tijd heen, waren de contouren van hoe deze er nu uitziet toen al duidelijk zichtbaar.

De basisbeginselen van de APA-handleiding zijn uniformiteit en consistentie. Deze basisbeginselen moeten ertoe leiden dat lezers van APA-geformatteerde werken kunnen focussen op (a) de ideeën die gepresenteerd worden, eerder dan op de vorm; (b) bijdragen snel kunnen scannen op kernpunten, bevindingen en bronnen (APA Style, 2020c) en (c) een snelle ontsluiting van gerefereerde bronnen.

De APA-referentiestijl is een zogenoemd auteur-datumsysteem. Met andere woorden: er wordt gebruikgemaakt van aan elkaar gerelateerde in-tekst en bibliografische referenties. Dit in tegenstelling tot referentiesystemen die met een genummerd voet- of eindnootsysteem werken, waarbij referenties steeds respectievelijk in voet- of eindnoten worden opgenomen.

1.2 De relevantie en het gebruik in de sociale wetenschappen

De APA-referentiestijl wordt beheerd door de associatie van Amerikaanse psychologen, maar wordt in het bredere domein van de sociale wetenschappen gebruikt. Hoewel exacte cijfers ontbreken, is de APA-referentiestijl één van de meest gebruikte referentiestijlen in de sociale wetenschappen, zowel in academisch onderzoek als onderwijs. De handleiding bevat veel meer dan richtlijnen voor een referentiestijl. Zoals door de organisatie zelf verwoord, is de handleiding nuttig, omdat het richtlijnen vooropstelt voor de verschillende relevante elementen door het proces van rapporteren heen:

When style works best, ideas flow logically, sources are credited appropriately, and papers are organized predictably and consistently. People are described using language that affirms their worth and dignity. Authors plan for ethical compliance and report critical details of their research protocol to allow readers to evaluate findings and other researchers to potentially replicate the studies. Tables and figures present data in an engaging, consistent manner. (APA Style, 2020c)

Ook om te publiceren in Panopticon – waar overigens op het moment van schrijven nog geen melding wordt gemaakt van APA 7th – is het gebruik van de APA-referentiestijl een noodzakelijk voorwaarde: “[b]ijdragen die hier niet aan voldoen, worden terugbezorgd met het oog op herziening” (Maklu Uitgevers, 2020). Het is daarom voor elke (potentiële) auteur zeer nuttig om op de hoogte te zijn van de meest recente versie van de richtlijnen.

2. DE BELANGRIJKSTE WIJZIGINGEN IN DE ZEVENDE EDITIE VAN DE APA-REFERENTIESTIJL

Er zijn enkele noemenswaardige wijzigingen ten aanzien van de zesde editie van de referentiestijl. Met betrekking tot de in-tekst referenties (APA Style, 2020a) wijzigt het volgende:

1. De in-tekst referentie voor werken met drie of meer auteur wordt direct verkort genoteerd. Dit analoog aan hetgeen in de zesde editie pas voor werken met zes of meer auteurs werd gedaan.

✗ (HARDYNS, SNAPHAAN, & PAUWELS, 2019)

✓ (HARDYNS et al., 2019)

Met betrekking tot de bibliografische referenties (APA Style, 2020b) wijzigt het volgende:

2. De locatie van de uitgever wordt niet meer vermeld.

- ✗ PAUWELS, L., & HARDYNS, W. (2016). *Problematic youth group involvement as situated choice. Testing an integrated conditions-control-exposure model*. Den Haag: Eleven International Publishing.
- ✓ PAUWELS, L., & HARDYNS, W. (2016). *Problematic youth group involvement as situated choice. Testing an integrated conditions-control-exposure model*. Eleven International Publishing.

3. Achternamen en initialen worden in de referentielijst genoteerd voor twintig auteurs (indien meer dan twintig auteurs: eerste negentien auteurs, beletseltekens, laatste auteur). In de zesde editie werden slechts zeven auteurs vermeld (indien meer dan zeven auteurs: eerste zes auteurs, beletseltekens, laatste auteur).

- ✗ MILLER, T. C., BROWN, M. J., WILSON, G. L., EVANS, B. B., KELLY, R. S., TURNER, S. T., ... LEE, L. H. (2018).
- ✓ MILLER, T. C., BROWN, M. J., WILSON, G. L., EVANS, B. B., KELLY, R. S., TURNER, S. T., LEWIS, F., LEE, L. H., COX, G., HARRIS, H. L., MARTIN, P., GONZALEZ, W. L., HUGHES, W., CARTER, D., CAMPBELL, C., BAKER, A. B., FLORES, T., GRAY, W. E., GREEN, G., ... NELSON, T. P. (2018).
- ✗ WEISBURD, D., ECK, J. E., BRAGA, A. A., TELEP, C. W., CAVE, B., BOWERS, K., ... YANG, S.-M. (2016). *Place Matters. Criminology for the twenty-first century*. Cambridge University Press.
- ✓ WEISBURD, D., ECK, J. E., BRAGA, A. A., TELEP, C. W., CAVE, B., BOWERS, K., BRUINSMA, G., GILL, C., GROFF, E. R., HIBDON, J., HINKLE, J. C., JOHNSON, S. D., LAWTON, B., LUM, C., RATCLIFFE, J. H., RENGERT, G., TANIGUCHI, T., & YANG, S.-M. (2016). *Place Matters. Criminology for the twenty-first century*. Cambridge University Press.

4. URL's worden (1) niet meer voorafgegaan door 'Retrieved from' of 'Verkregen van', tenzij de datum van raadplegen (*retrieval data*) noodzakelijk is¹. (2) De naam van de website² wordt, tenzij deze gelijk is aan de auteur, opgenomen in de referentie. (3) De titel van de internetbron wordt gecursiveerd.

- ✗ DE WIT, E. (2019, 11 oktober). Datamining: Belangrijker dan je denkt. Verkregen van https://blog.opleidingen.wolterskluwer.be/it_projectmanagement/datamining-belangrijker-dan-je-denkt/
- ✓ DE WIT, E. (2019, 11 oktober). *Datamining: Belangrijker dan je denkt*. Wolters Kluwer. https://blog.opleidingen.wolterskluwer.be/it_projectmanagement/datamining-belangrijker-dan-je-denkt/

1 De datum van raadplegen is noodzakelijk wanneer een internetbron niet is gearchiveerd en kan wijzigen door de tijd heen. Voorbeelden hiervan zijn wiki's en bepaalde woordenboeken (e.g., Merriam-Webster, zie APA Style, 2020d).

2 Dit is de uitgever of *publisher* van de website, dat wil zeggen: de persoon of organisatie aan wie de website toebehoort.

5. DOI's³ worden op dezelfde manier weergegeven als URL's. Het label 'doi:' wordt daardoor niet meer gebruikt.

✗ DOI: 10.1177/1477370819877753

✓ <https://doi.org/10.1177/1477370819877753>

6. Voor elektronische boeken (ebooks) wordt het formaat, platform of apparaat niet langer vermeld in de referentie. Daarnaast wordt de uitgever opgenomen in de referentie.

✗ TONRY, M. (2011). *The Oxford handbook of crime and criminal justice* [Kindle version]. doi: 10.1093/oxfordhb/9780195395082.001.0001

✓ TONRY, M. (2011). *The Oxford handbook of crime and criminal justice*. Oxford University Press. <http://doi.org/10.1093/oxfordhb/9780195395082.001.0001>

7. Er worden heldere richtlijnen verschaft voor het opnemen van personen die een bijdrage hebben geleverd, anders dan auteurs en editors. Zo wordt bijvoorbeeld bij een referentie naar een podcastaflevering ook de host van de aflevering vermeld, en bij een referentie naar een aflevering van een tv-serie worden ook de schrijver en regisseur van de desbetreffende aflevering vermeld. Onderstaand worden twee voorbeelden gegeven, van respectievelijk de bibliografische referenties naar een aflevering van een podcastserie en een aflevering van een Netflix-serie.

✓ RATCLIFFE, J. (Host). (2019, November 18). Lawrence Sherman (No. 17) [Audio podcast episode]. In *Reducing crime*. Reducing crime. <https://www.reducingcrime.com/podcast>

✓ BERNARD, C. (Writer), MIRO, D. (Writer), NEWMAN, E. (Writer), & BAIZ, A. (Director) (2017, September 1). The kingpin strategy (Season 3, Episode 1) [Netflix series episode]. In J. PADILHA (Executive Producer), *Narcos*. Gaumont International Television.

8. Tot slot worden legio voorbeelden gegeven met betrekking tot referenties naar online bronnen, zoals podcastafleveringen, berichten op sociale media en YouTube-video's. Ook wordt het gebruik van emoji's en hashtags uitgelegd. Onderstaand worden twee voorbeelden gegeven, van respectievelijk de bibliografische referenties naar een Facebookbericht en een Twitterbericht.

✓ Universiteit van Vlaanderen. (2019, 14 december). *Mocht iemand aan jou vragen om een persoon te tekenen die wetenschappen uitoefent, hoe zou je tekening er dan uitzien?* [Afbeelding bijgevoegd] [Statusupdate]. Facebook. <https://www.facebook.com/universiteitvanvlaanderen/photos/a.920299494790820/1619116144909148/?type=3>

✓ APA Databases [@APA_Databases]. (2019, September 5). *Help students avoid plagiarism and researchers navigate the publication process. More details available in the 7th edition @APA_Style table* [Tweet]. Twitter. https://twitter.com/APA_Databases/status/1169644365452578823

3 DOI staat voor *Digital Object Identifier*. Een DOI is een zogenaamde *persistent identifier* en zorgt voor een permanente verwijzing naar een digitaal object door toekenning van een uniek label.

3. DISCUSSIE

Tot slot willen we toch nog enkele belangrijke punten aanhalen ten aanzien van de APA-referentiestijl. Ten eerste bevat de APA-handleiding richtlijnen voor het refereren naar juridische bronnen uit de VS. Deze richtlijnen laten echter niet toe om op een passende manier naar het – toch wel anders – Belgisch en Nederlands systeem van wetgeving en rechtspraak te refereren. In de praktijk wordt hier op verschillende manieren een oplossing voor gezocht. In België is een gevestigd systeem voorhanden om te refereren naar juridische bronnen: de richtlijnen van de Interuniversitaire Commissie voor Juridische Verwijzingen en Afkortingen (2015)⁴, afgekort V&A. Een mogelijke oplossing is dus om deze referentiestijl te gebruiken of deze te combineren met de APA-referentiestijl, die erg geschikt en omstandig is voor niet-juridische bronnen.

Zo gebruikt Panopticon APA en V&A tezamen, door zelf richtlijnen op te stellen omtrent de integratie van V&A in het auteur-datumsysteem van APA (zie *Auteursrichtlijnen Panopticon*, z.j.). Binnen de opleiding Criminologische Wetenschappen kozen wij aan de UGent – om educatieve redenen – voor een combinatie van de voornoemde systemen, waarbij de formele en referentieregels van beide stijlen gerespecteerd worden. Op deze manier leren de studenten namelijk beide stijlen simultaan, individueel correct, hanteren. Formeel gezien blijft dit echter slechts een kunstmatige oplossing, omdat niet eenduidig (namelijk met twee referentiestijlen parallel) gerefereerd wordt. Doorgaans zullen tijdschriften slechts één referentiestijl voorschrijven.

Ten tweede ontbreekt het op dit moment aan een Nederlandstalige handleiding met relevante voorbeelden uit verschillende disciplines die vaak gebruikmaken van de APA-referentiestijl, zoals de criminologie. De volgende stap voor ons, als auteurs die begaan zijn met een correcte toepassing van de referentiestijl, is dan ook om de Amerikaanse richtlijnen om te zetten naar een Nederlandstalige handleiding met criminologisch relevante voorbeelden.

Tot slot is het vermeldingswaardig dat de nieuwe APA-handleiding (APA, 2020) in algemene zin enkele nieuwe zaken bevat ten aanzien van de vorige versie. Zoals eerder gesteld, bevat de APA-handleiding ook richtlijnen over andere zaken dan het referentiesysteem. In de nieuwe, zevende versie zijn ook de *Journal Article Reporting Standards* opgenomen voor kwantitatief, kwalitatief en *mixed method* onderzoek (zie ook APA Style, 2020e voor openlijk beschikbare, digitale samenvattingen).

Met deze rubriektekst wilden we (toekomstige) auteurs, die reeds vertrouwd zijn met de APA-referentiestijl, informeren over de belangrijkste wijzigingen waarmee moet worden rekening gehouden bij het refereren volgens APA. Auteurs die nog niet vertrouwd zijn met de APA-referentiestijl verwijzen we door naar de volledige handleiding (APA, 2020).

REFERENTIES

- American Psychological Association. (2009). *Publication manual of the American Psychological Association* (6th ed.). American Psychological Association.
- American Psychological Association. (2020). *Publication manual of the American Psychological Association* (7th ed.). <https://doi.org/10.1037/0000165-000>

4 Deze handleiding wordt momenteel herwerkt. De geüpdatete versie zal (vermoedelijk) in de tweede helft van 2020 verschijnen.

- APA Style. (2020a). *In-text citations*. <https://apastyle.apa.org/style-grammar-guidelines/citations>
- APA Style. (2020b). *References*. <https://apastyle.apa.org/style-grammar-guidelines/references>
- APA Style. (2020c). *About APA Style*. <https://apastyle.apa.org/about-apa-style>
- APA Style. (2020d). *Reference examples*. <https://apastyle.apa.org/style-grammar-guidelines/references/examples>
- APA Style. (2020e). *Journal Article Reporting Standards (JARS)*. https://apastyle.apa.org/jars/Auteursinstructies_Panopticon. (z.d.). Maklu Uitgevers. <http://www.maklu.be/Panopticon/download/Auteursinstructies%20APA.pdf>
- BENTLEY, M., PEERENBOOM, C. A., HODGE, F. W., PASSANO, E. B., WARREN, H. C., & WASHBURN, M. F. (1929). Instructions in regard to preparation of manuscript. *Psychological Bulletin*, 26(2), 57–63. <https://doi.org/10.1037/h0071487>
- Interuniversitaire Commissie voor Juridische Verwijzingen en Afkortingen. (2015). *Juridische verwijzingen en afkortingen*. Wolters Kluwer. https://legalworld.wolterskluwer.be/media/8828/v_a_juridische-verwijzingen-afkortingen.pdf
- LEE, C. (2019, 1 oktober). *The transition to seventh edition APA style*. APA Style. <https://apastyle.apa.org/Blog/transition-seventh-edition>
- Maklu Online. (2020). *Panopticon. Richtlijnen voor auteurs*. Maklu Uitgevers. <http://www.maklu-online.eu/nl/crime/panopticon/author-guidelines/>